

Analyse på tvers: Ulike kommunar – felles lærdommer?

Sogndal kommune
Bli med på laget

Luster kommune

Gloppen
kommune

N
J
F
O
R
D

[Innsyn](#)

[Ledig stilling](#)

[Lesehjelp](#) ▼

Ulike og like trekk ved kommunane

- **Ulikskap:**

- Utvikling av områder med svake brukarinteresser
- Utvikling av kommersiell jakt
- Grad av konflikt varierer
- Intensiv utvikling av friluftsområde
- Ambisjon for utvikling av stisykling
- Kommunen si rolle
- Finansiering

- **Likskap:**

- Auka stisykling, trim, jakt m.m.
- Stimulere fysisk aktivitet og folkehelse
- Stisykling som attraktivitet for busetting

Nei, her er det ikkje konflikt

- Konflikt vert skapt når nokon vert hindra i å nå målet med sin aktivitet (aktivitet innafor loven sine rammer)
- Kva kan skape konflikt:
 - Hindring av lovleg aktivitet i skog, mark eller på fjellet?
 - Mangel på involvering i planlegging, forvaltning og marknadsføring kan skape konflikt.
 - Kulturell konflikt: førestilling om kva som er den rette forma for friluftsliv

Luster kommune

[Kontakt oss](#) [Om Luster](#) [Kart](#) [Administrasjon](#) [Ledige stillingar](#) [For tilsette](#) [Tenester](#)

Kva kan me hjelpe deg med?

Tenester

Skjema

I alle kommunane viser tiltak verknad

- Informasjon, tilrettelegging, kanalisering og sameksistens verkar:
 - Ved at folk tilpassar seg andre sin aktivitet (aktsemd)
 - Ved å konsentrere aktivitet i tid og rom
 - Ved å redusere ferdsel og slitasje i belasta område
- Ikkje fasitsvar for valet mellom: 1) sameksistens, 2) kanalisering (myk sonering) og 3) fast kanalisering (hard sonering)
- Kommunar med ulikt utgangspunkt:
 - Modell for konfliktførebyggande utviklingsstrategi for fleirbruk i utmark
 - Modell for konfliktløysingsmodell for fleirbruk i utmark

Konfliktførebyggjande utviklingsstrategi (rammer 1. nivå)

- Tidleg dialog og frivillige avtaler om tilrettelegging med grunneigar
- Tidleg avklaring om mål: for kven og korleis?
- Involvering av lag og foreiningar stimulerer til fleirbruk
- Integrering i kommunale planar naudsynt
- Tilrettelegging lettast i område utan sterke brukarinteresser
- Fysisk tilrettelegging:
 - Trim og sykling mogleg i same område og på same sti
 - Ved mykje ferdsel vil kanalisering i tid og rom redusere konfliktpotensialet
- Eldsjel er ein fordel, men viktig med rolleavklaring i kommuneadm.

Tiltak og aktiviteter for konfliktforebyggende bruk

- Merking, skilting og stutbetring
- Tiltak for unngå konflikt med jakt- og beitenæring
- Involvering av frivillige lag og organisasjonar: gi ansvar
- Dugadar: engasjer kompetanse og utvikle fellesskap
- Økonomi: andelslag, spelemidler, kommunale
- m.m.

Utvikling for fleirbruk

OVERORDNDA RAMMER
rammer 2. nivå

Konflikt-
førebyggjande
utviklings-
strategiar
(rammer 1.
nivå)

Tiltak
og
aktivite-
tar for
å styre
åferd

Fleirbruk

Mellomromspelar (ar) koplar folk, tiltak og
ramar saman ved «rett» framgangsmåte

Politisk

Mellomromspelar eller framgangsmåte?

- Kontakte folk i rett rekkefølge
- Organisering for å få folk med seg
- Skape tillit i fleire leirar, og det politiske miljø
- Skape løysingar og ivareta ulike brukarar sine interesser
- **Både egna person og framgangsmåte er viktig**

Modell for konfliktløsning

Avklare kva konflikten dreier seg om?

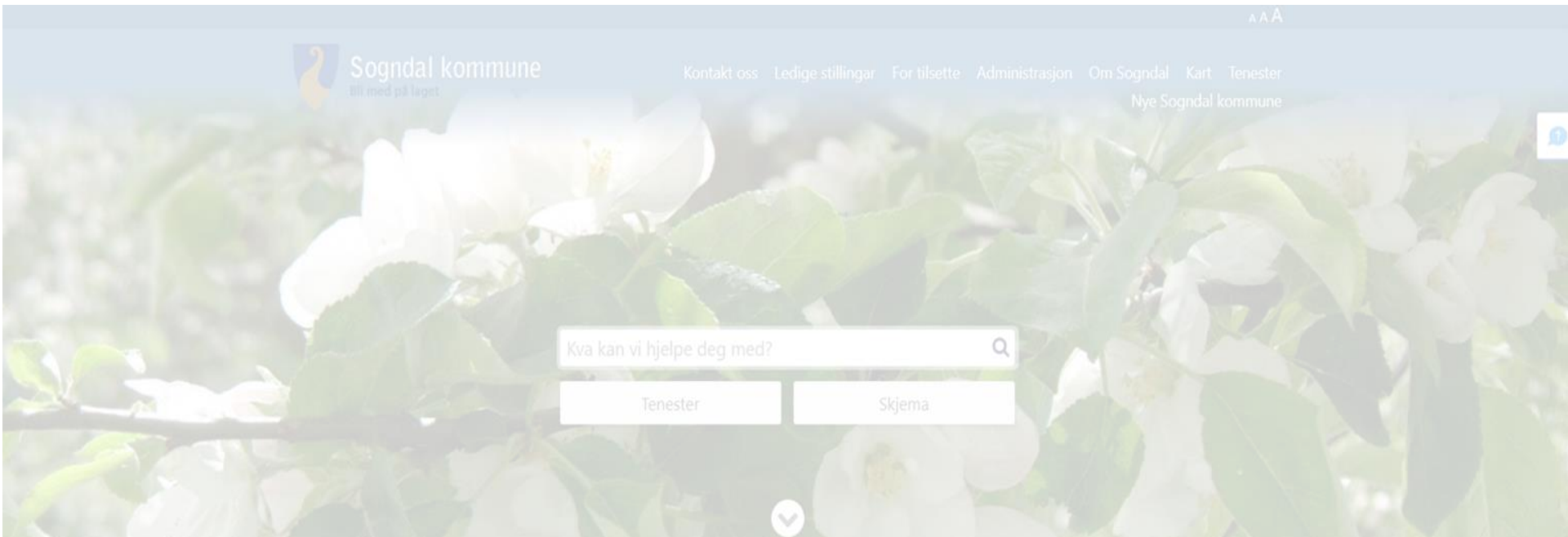
Åtferd i utmarka

Planar, forvaltning, marknadsføring

Oppfatning av kva som er den «rette» forma for friluftsliv

Kva rammer (1. nivå) kan redusere/løyse konflikten?

Kva overordna rammer (2. nivå) kan løyse konflikten?

Ramar for tiltak 1. nivå, eksempel:

- Uformell avtaler mellom idrettslag og grunneigarar
- Uformell dialog mellom jegerar og sykkelklubb
- Forsøk på å få til avtaler om merking og rydding av stiar
- Forsøk på å få til avtaler om vedlikehald og utbetring av stiar
- Forsøk på å få syklistar til ikkje å sykle i sårbart naturområde
- Når ikkje løysing nivå 1 løfte spørsmålet opp til styresmakt, eks:
 - Grunneigar initiativ overfor staten om friviljug skogvern
 - Friviljuge lag kan ta initiativ overfor kommunen

Rammer for tiltak 2. nivå: F.eks. juridiske

- **§ 37 i Biomangfaldsloven:**

- *I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel(...)*

- **§ 35 i Friluftsløva, tiltak for å lette ferdsel:**

- *«Kommunen kan varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og den kan på bestemte steder bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark.*
- *Kommunen kan gi organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark».*

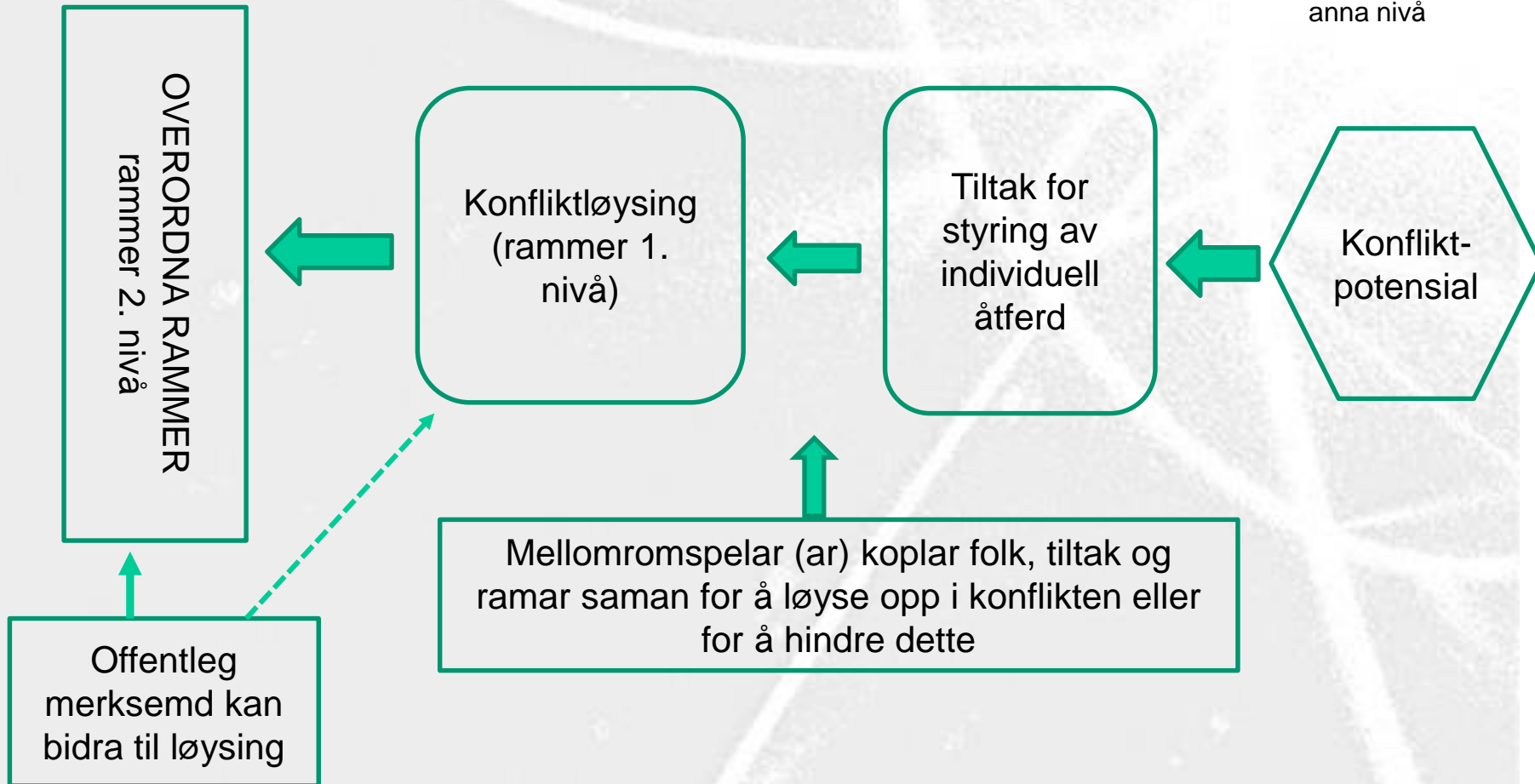
- **Stortingsprop. 88 L (2010-2011):**

- Hjemmelen kan brukes til å varde og merke opp ruter og turstier. Hjemmelen kan også brukes til på bestemte steder å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak. Eksempelvis kan man fjerne hindringer på ruten eller turstien i form av et veltet tre eller steiner som ligger som en hindring der. Bestemmelsen kan også nyttes til å fjerne busker og kratt og forhindre gjengroing av ruten eller turstien.

- **§ 15 i Friluftsløva: tiltak for å regulere ferdsel**

- *Til regulering av ferdselen på område hvor utfarten er stor, kan kommunen med samtykke av eieren eller brukeren fastsette atferdsregler som enhver som ferdes på området plikter å følge. Reglene skal særlig ta sikte på å opprettholde ro og orden, verne dyre- og plantelivet og fremme helsetiltak og sanitære forhold. Kommunens vedtak må stadfestes av fylkesmannen.*

- Moglege utfall:
- Gjensidig tilpassing
 - Dominans
 - Eskalering
 - Løfte saken til anna nivå

Oppsummert

- **Utviklingsmodell for fleirbruk:**
 - Tidleg dialog, avklaring av mål og frivillige avtaler
 - Både sameksistens og kanalisering av aktivitet er aktuelt
 - Involvering av lag og foreiningar stimulerer til fleirbruk
 - Integrering i kommunale planar naudsynt
 - Eldsjel er ein fordel, men viktig med rolleavklaring i kommuneadministrasjonen
- **Modell for konfliktløysing:**
 - Søke frivillige avtaler om tiltak mellom brukarar
 - Alternativt endre rammer på overordna nivå:
 - Kommunal planlegging
 - Friluftsløva: § 35, tiltak for å lette ferdsel og § 15, tiltak for å regulere ferdsel
- Mogleg å løfte saka opp på høgare nivå i begge tilfelle
- Å få saken offentlig belyst kan bidra til løysing